

Že ob ustanovitvi Inštituta za marksistične študije SAZU je bila navzoča misel, da bi bilo treba znanstveno-raziskovalno dejavnost inštituta na primeren način prezentirati širši znanstveni, strokovni in sploh vsej zainteresirani javnosti. Šlo je v prvi vrsti za to, da bi postalo delo in udejstvovanje inštituta čimbolj javno, da bi rezultati dejavnosti ne postali mrtev, izoliran in otrdel izkupiček nekega teoretskega dela, temveč živa in odprta teoretska misel, ki teži k povezovanju in posredovanju teorije z družbeno prakso. Vestnik Inštituta za marksistične študije SAZU bo torej skušal v kar največji meri izpolnjevati funkcijo prebijanja strokovne izoliranosti in gojiti in spodbujati interdisciplinarno sodelovanje zlasti znanstvenih in strokovnih področij, ki so osredotočena na SAZU.

Znanstveno-raziskovalna dejavnost inštituta, ki jo bo v različnih oblikah posredoval in prezentiral Vestnik, zajema (v zdajšnji fazi) tri tematska področja in sicer zgodovino slovenske marksistične misli, znanstveno in strokovno pripravo za temeljno slovensko izdajo del Marxa in Engelsa in obravnavo aktualnih vprašanj teorije znanosti v konfrontaciji z marksizmom.

Osnovni namen in cilj raziskovalne dejavnosti Inštituta za marksistične študije SAZU v okviru prvega tematskega področja je sistematično znanstveno-raziskovalno proučevanje marksistične teorije na Slovenskem od začetkov do današnjih dni. Zastavljeni cilj je relativno celovita sinteza zgodovine marksistične misli, ki naj prikaže njen vpliv in pomen v sloven-

ski družbi, vlogo teorije in prakse delavskega razreda na Slovenskem, osvetli njena soočanja in spoprijeme z drugačnimi nazorskimi in idejnimi tokovi in prikaže njen vpliv in njeno reagiranje na sočasne družbeno-zgodovinske procese in dogajanja v slovenskem prostoru.

Drugo izredno pomembno tematsko področje Inštituta za marksistične študije SAZU je dolgoročno znanstveno-raziskovalno delo na celotnem opusu del Marxa in Engelsa. Namen tega raziskovalnega dela je priprava ustrezne izdaje Marxovih in Engelsovih del v slovenščini, to se pravi, priprava izdaje, ki bo v svojih raziskovalnih in edicijskih načelih stala na spoznavni ravni sodobnih mednarodnih, jugoslovanskih in slovenskih marksoloških študij, hkrati pa bo prispevala k trajni navzočnosti vseh razsežnosti misli klasikov v slovenski teoretski in kulturni tradiciji. Osnovno izhodišče inštitutskega dela na tem področju je torej spoznanje, da nam da ključ za razumevanje Marxove in Engelsove misli le lastno, iz naših specifičnih družbenih in zgodovinskih izkušenj izhajajoče raziskovalno in terminološko delo.

Znanstveno-raziskovalna dejavnost Inštituta za marksistične študije SAZU v okviru tretjega tematskega področja ima za cilj obravnavati aktualna vprašanja sodobnih teorij znanosti, ki skušajo z najrazličnejših idejnih izhodišč graditi različne teoretske modele posameznih znanosti na sploh in na podlagi teh modelov podajati odgovore na najrazličnejša znanstveno-teoretična, metodološka in epistemološka vprašanja, ki jih poraja sodobni eksplozivni razvoj naravoslovnih in družboslovnih znanosti v svetu. Zavedajoč se marksističnega poudarjanja znanosti kot ekonomsko produktivne in idejno revolucionarne sile hkrati, bo raziskovalno teoretsko delo skušalo izpostaviti družbeno-idejno relevantnost naravoslovnih znanosti, ki jo večina sodobnih teorij znanosti zanemarja ali postavlja v oklepaj, na drugi strani pa bo skušalo problematizirati metodološki dogmatizem in z njim povezani nekritični empirizem in pozitivizem, ki nastopata znotraj znanosti samih in sta pogosto tudi podla-

ga znanstvenikovega samorazumevanja znanosti oz. njegovega znanstvenega početja.

Kritična analiza sodobnih marksističnih in drugih teorij znanosti, raziskovanje sprememb v znanstvenem naravoslovnem mišljenju na začetku 20. stoletja in radikalnih transformacij na področju nekaterih družbenih ved (lingvistika, antropologija, psihoanaliza itd.) je danes pogoj za strogo teoretsko eksplikacijo znanstvenega statusa Marxove teorije, ki izhaja iz njenega "kritičnega" značaja in Marxovega povezovanja spoznavne in družbene teorije. Iz te analize, ki ostaja permanentna naloga inštituta, je torej mogoče rekonstruirati in ponovno ovrednotiti teoretski temelj našega proučevanja sodobnih teorij znanosti, tj. Marxov pojem znanosti in njegov koncept kritike ideologije, njegovo metodo, kot jo je razvil zlasti v "Kapitalu".

Uredništvo

